

Ing. Lukáš Jan Hrabánek, Ph.D.
Ředitelství silnic a dálnic ČR
Provozní úsek GŘ ŘSD

Viditelnost v noci

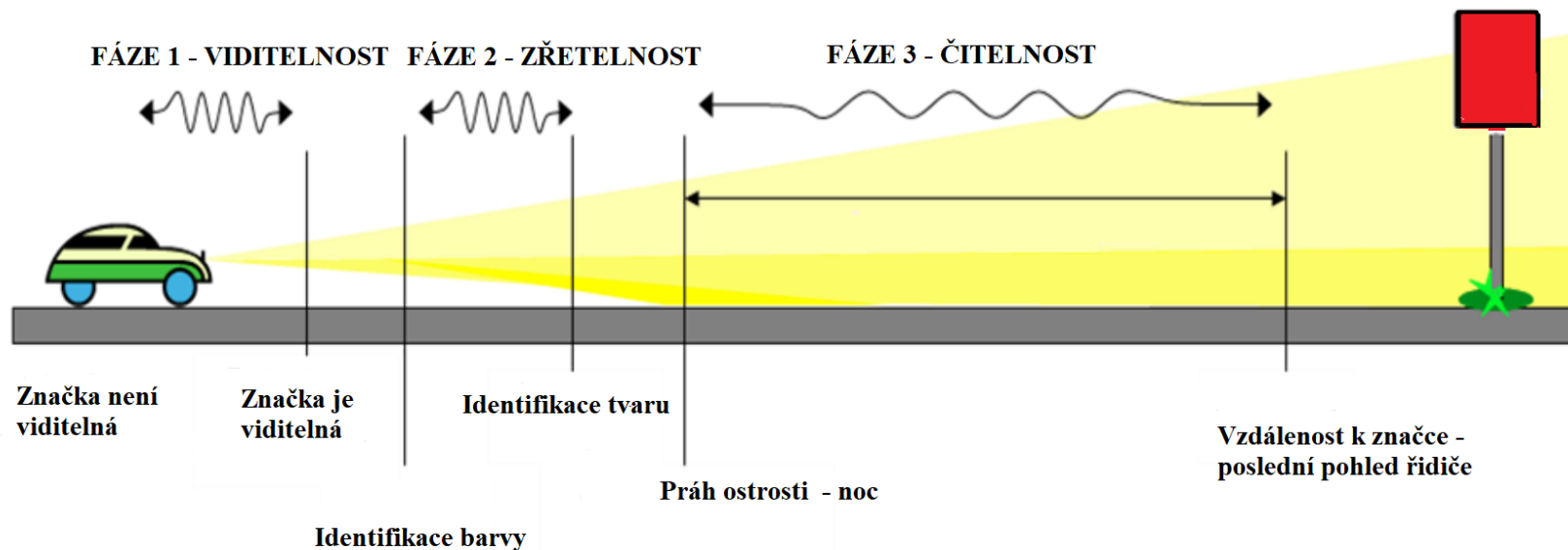
1/20 oční kapacity

DEN

NOC

Fáze čtení značky

Zjištění (viditelnost) – první poznatek, že je před řidičem nějaká značka.

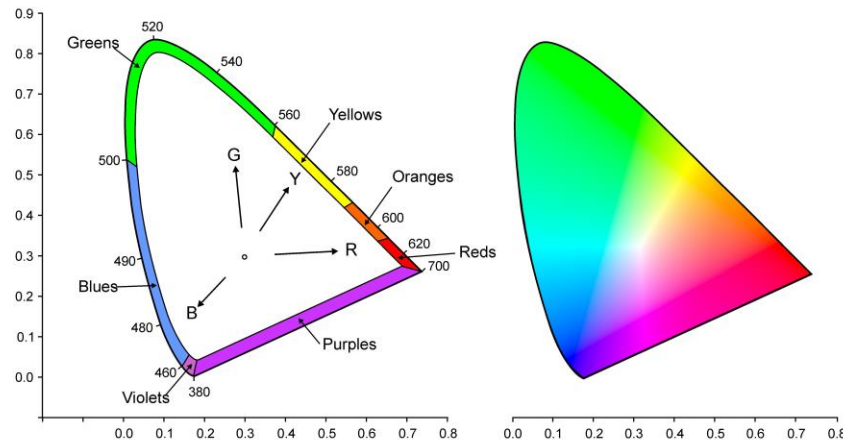
Identifikace (zřetelnost) - řidič je tak blízko značky, že je schopen určit její druh.

Rozpoznání (čitelnost) - po dalším přiblížení již řidič dokáže rozpoznat všechny údaje na značce.

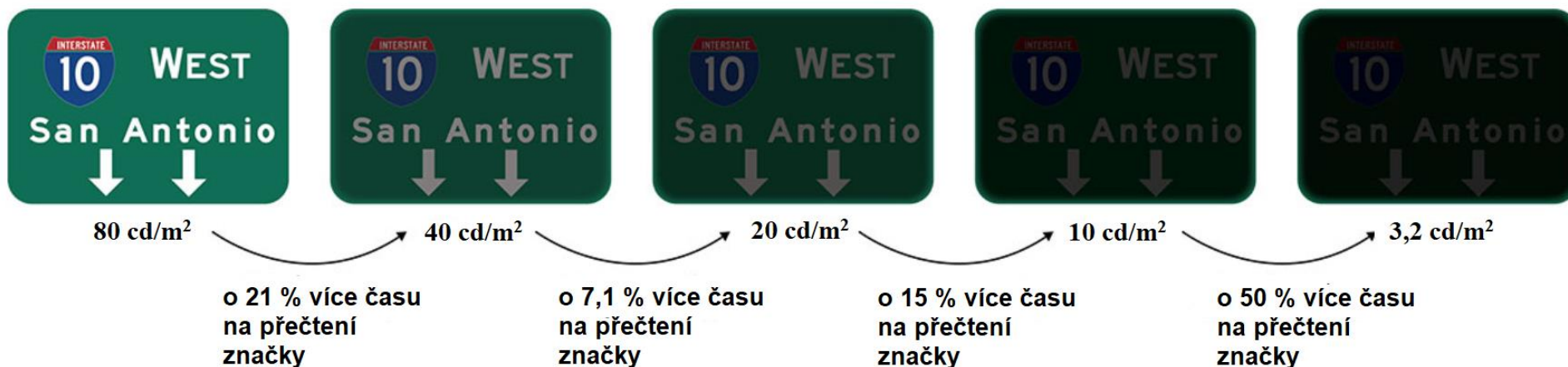
Barevnost dopravní značky

Proměnnými parametry jsou u dopravních značek **barva a jas**. Tyto parametry lze při výrobě ovlivnit.

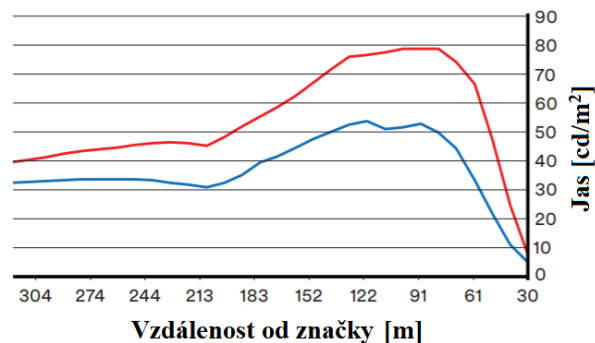
Barva musí být přesně určena a musí v určitých **mezích vydržet co nejdelší dobu, minimálně však po dobu funkční životnosti značky**. Barva je určena trichromatickými souřadnicemi, které se nalézají v kolorimetrickém trojúhelníku CIE 1932.

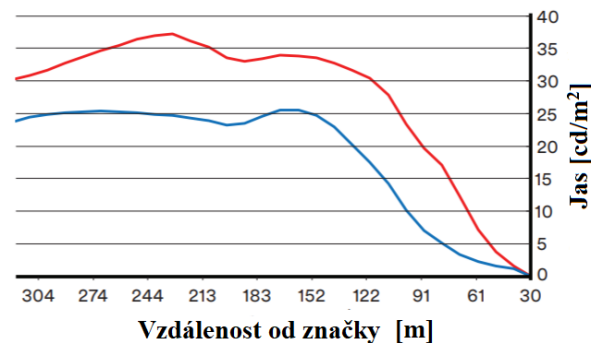
Jas dopravních značek a okolního prostředí

Jas - osobní vozidlo, značka vpravo

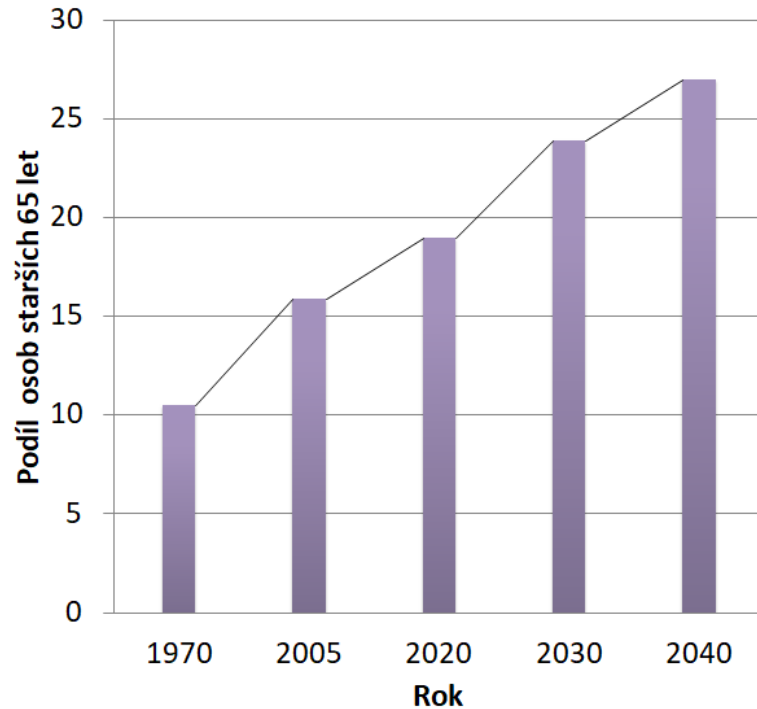

Jas - nákladní vozidlo, značka vpravo

— 3M's ASTM Typ XI
— 3M's ASTM Typ IV

Věk řidiče

Starší řidiči potřebují o 40 % více času a 8x více světla.

19,7 % respondentů dle zjištění EHIS respondentů potíže se zrakem (i když použijí své brýle nebo jiné vizuální pomůcky)

Výška písma

100 m

0 m

Pro 85 % řidičů je bezpečná jízda v noci s viditelností 1 cm výšky písma na vzdálenost 5 m (viz zpráva TNO)

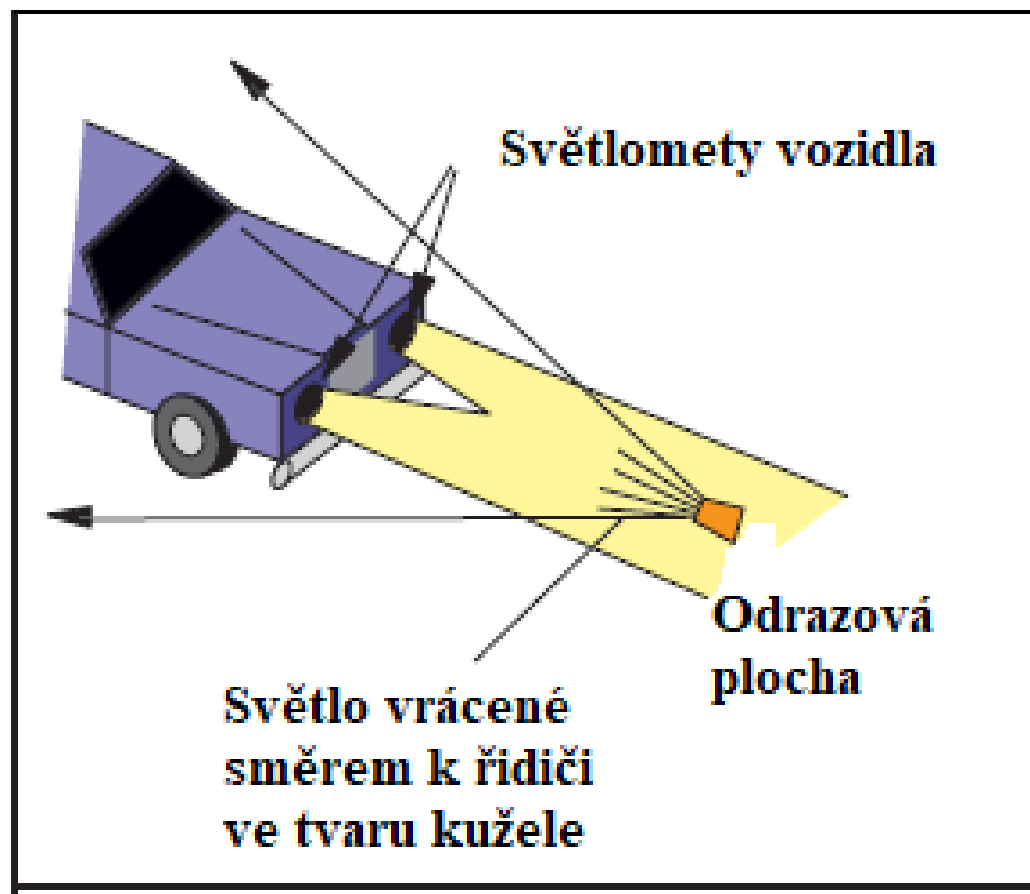
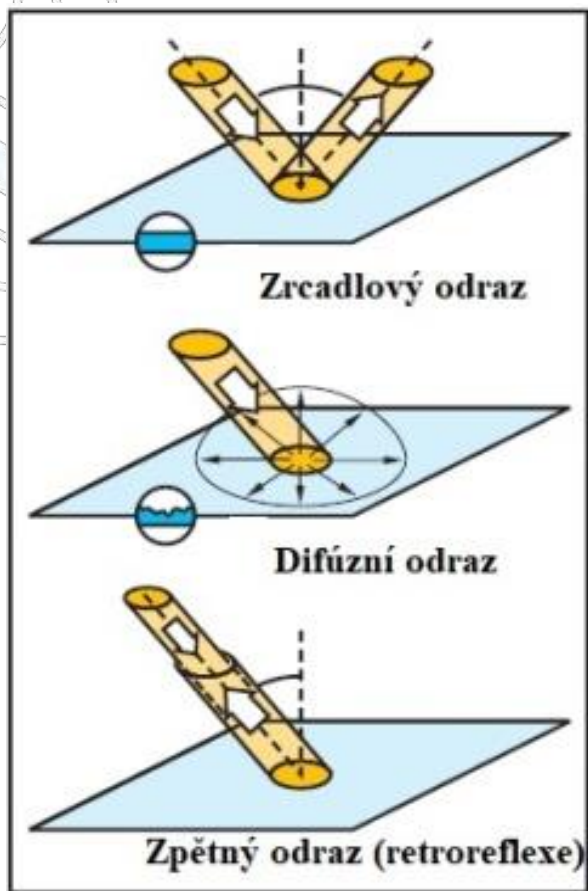
Světlomety vozidel

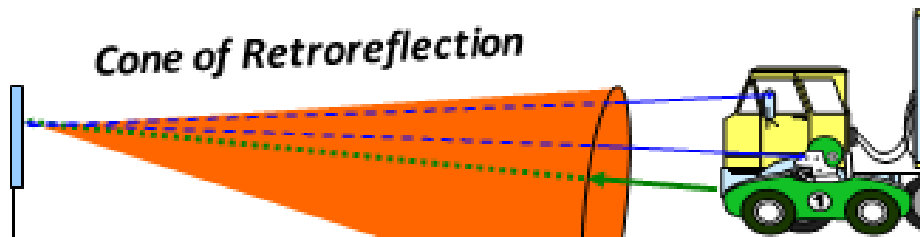
Vzdálenost (m)	Umístění značky								
	Značka vlevo			Značka nad vozovkou			Značka vpravo		
	2000	2004	2011	2000	2004	2011	2000	2004	2011
50	97%	151%	147%	80%	133%	119%	86%	95%	116%
100	110%	130%	139%	90%	127%	152%	70%	66%	76%
150	94%	117%	126%	94%	113%	137%	53%	97%	52%
200	87%	114%	105%	82%	94%	121%	57%	107%	53%
250	87%	122%	105%	69%	81%	88%	67%	148%	62%
300	86%	134%	108%	63%	75%	73%	68%	172%	67%

Osvětlení značek na rovném úseku silnice v % od roku 1997 - 2011

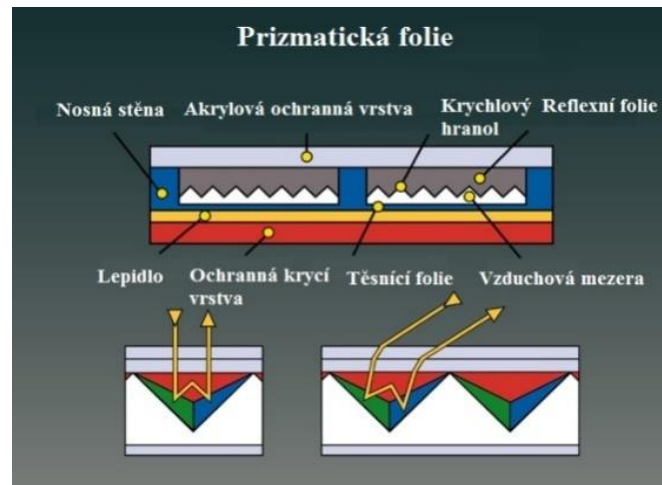
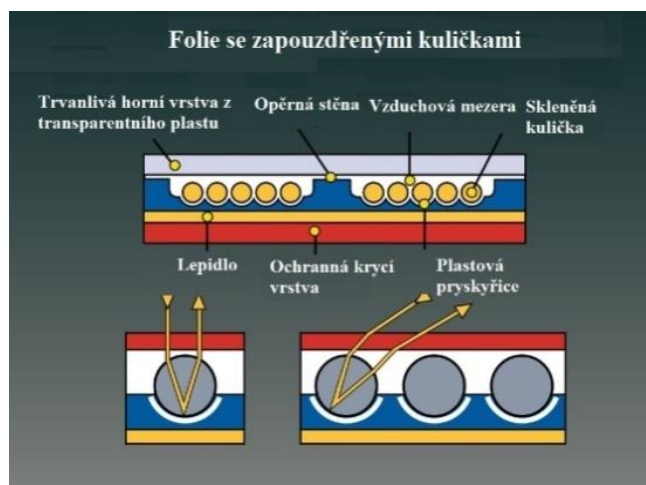
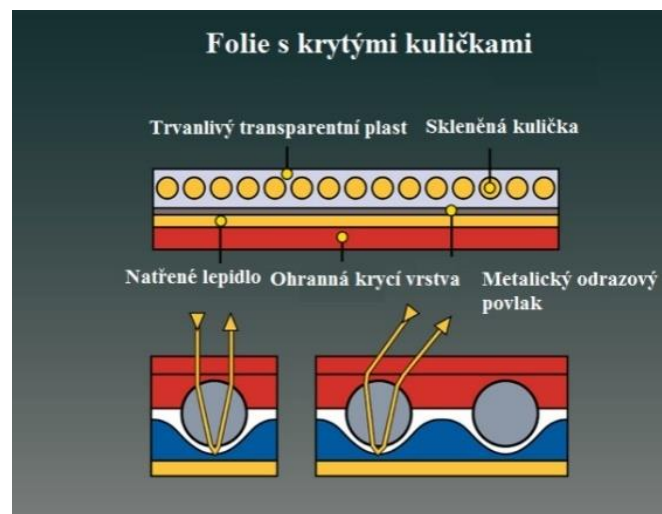
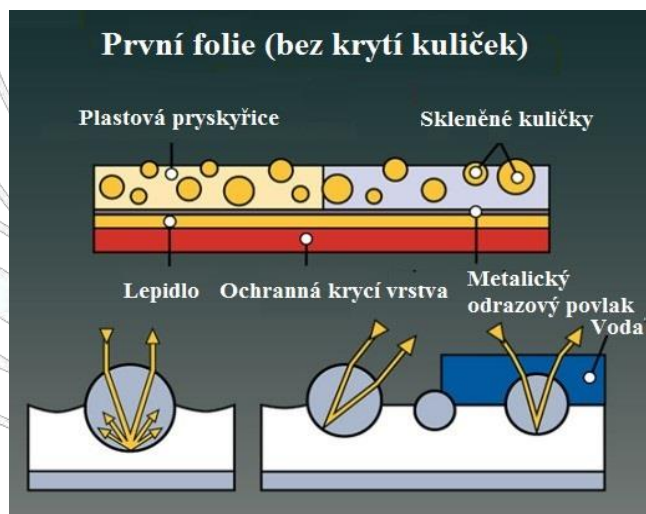

Retroreflexe dopravních značek

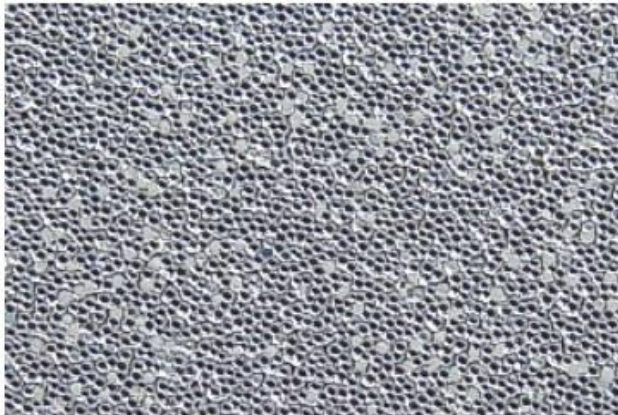
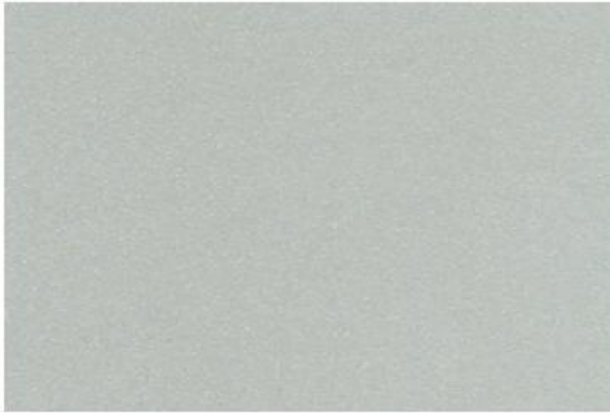

Retroreflexní materiály

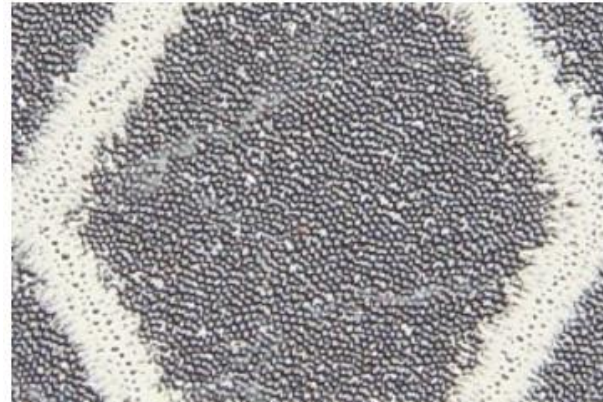
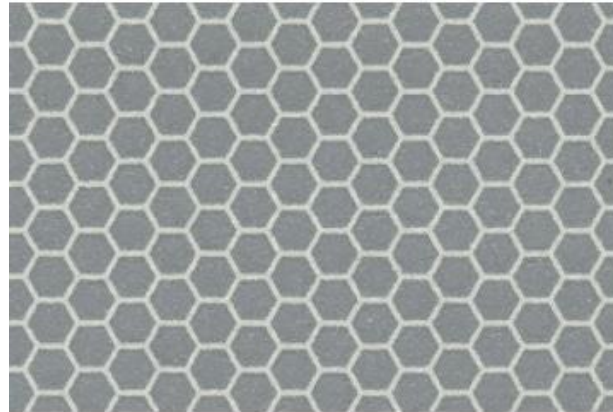

Retroreflexní materiály

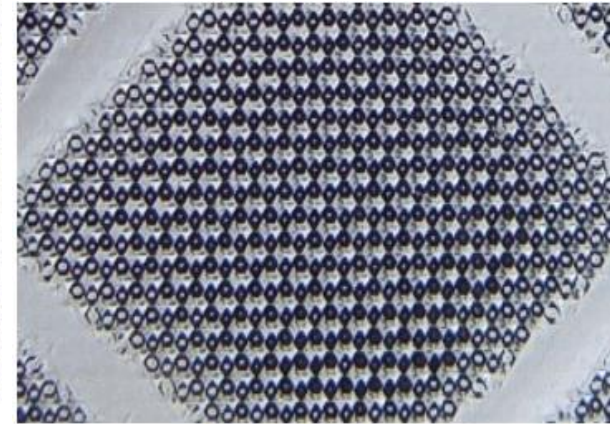
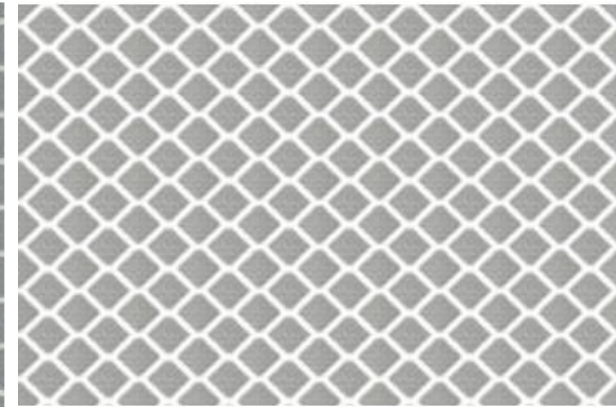
RA 1 BALOTINOVÁ

RA 2 BALOTINOVÁ

RA 3 MIKROPRIZMATICKÁ

Faktory ovlivňující retroreflexi povrchu

Druh úpravy - druh úpravy lze po krátkém zaškolení rozeznat. Certifikovaní výrobci, se systémem řízení jakosti, v průběhu výroby měří optické vlastnosti folií. Je tedy velmi nepravděpodobné, že by se na trh dostal nevyhovující výrobek. Výrobci měří původní folie, tak vlastní tisky (sítotisk a digitální tisk).
Správný postup provedení sítotisku může negativně ovlivnit retroreflexi až o 22% a úroveň jasu o 10 %.

Rotační symetrie - *balotinové folie jsou rotačně symetrické, tj. při měření v jakémkoliv natočení měřicího přístroje vůči původnímu směru výroby folie jsou hodnoty retroreflexe stejné.* Některé mikroprizmatické folie jsou asymetrické a výrobce udává úhel, jak mají být nalepeny na plechu značky

Faktory ovlivňující retroreflexi povrchu

Stáří folie – funkční životnost folií třídy 1 je 7 let, funkční životnost třídy 2 a třídy 3 je 10 let. Lze zjistit z registračního štítku.

Ale.....vyhovuje i značka, která byla osazena v roce 1998 😊

Číslo protokolu: 26
Datum měření: 15. 6. 2022
Název zakázky: Dálnice D7 - Pasportizace_DZ-PDPS

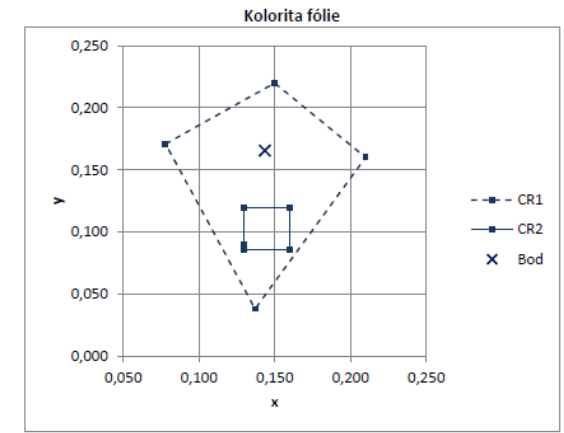
Název značky: IS 3b
Výrobce značky: Značky Praha
Rok výroby: 1998
Silnice: Dálnice D7
Staničení: MÚK Stehlečevs, pozice 6

Výrobce folie: 3M
Typ folie/barva: 3M, 3290/bílá
Třída retroreflexe: RA 1
Tisk/barva: ANO modrá NE
ElectroCut film: ANO NE

Naměřené hodnoty:

Součinitel retroreflexe: $R_A =$
Chromatičnost a činitel jasu: $x =$ $y =$ $\beta =$

Požadavky normy				
Součinitel retroreflexe R_A ($cd.lx^{-1}.m^{-2}$):				$\geq 1,12$
Mezní hodnoty chromatičnosti				
CR1		CR2		
x	y	x	y	
0,078	0,171	0,130	0,086	
0,150	0,220	0,160	0,086	
0,210	0,160	0,160	0,120	
0,137	0,038	0,130	0,120	
Činitel jasu β				$\geq 0,01$

Vyhodnocení naměřených hodnot:

Součinitel retroreflexe R_A :
Chromatičnost CR1:
Chromatičnost CR2:
Činitel jasu β :

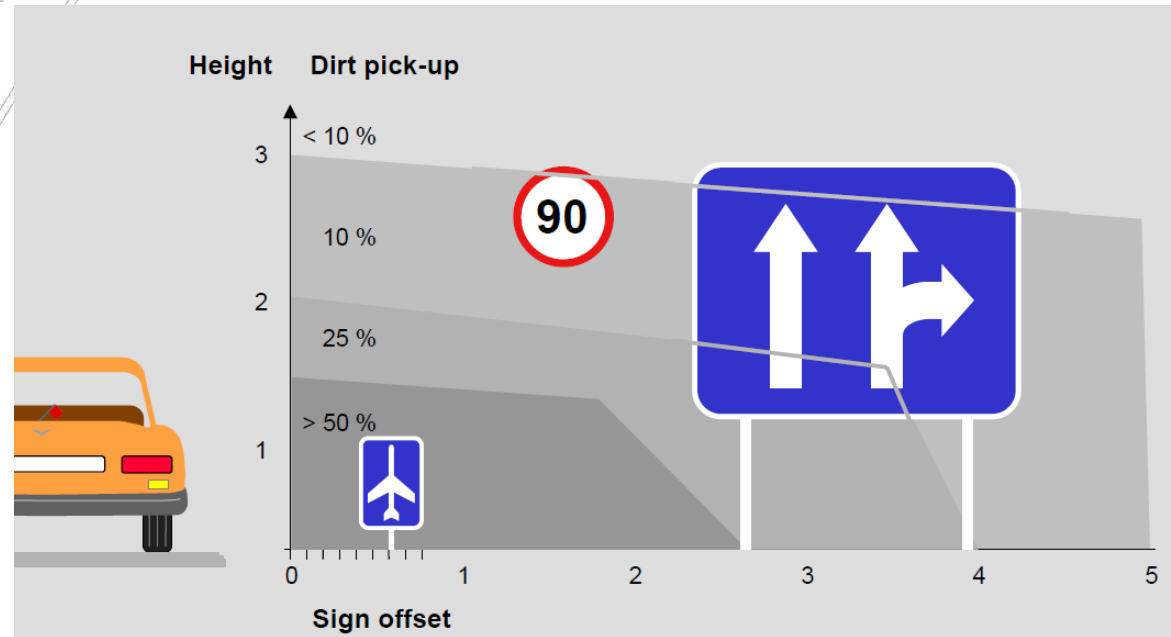
VYHOVUJE NEVYHOVUJE
VYHOVUJE NEVYHOVUJE
VYHOVUJE NEVYHOVUJE
VYHOVUJE NEVYHOVUJE

Výsledné hodnocení značky:

VYHOVUJE NEVYHOVUJE

Faktory ovlivňující retroreflexi povrchu

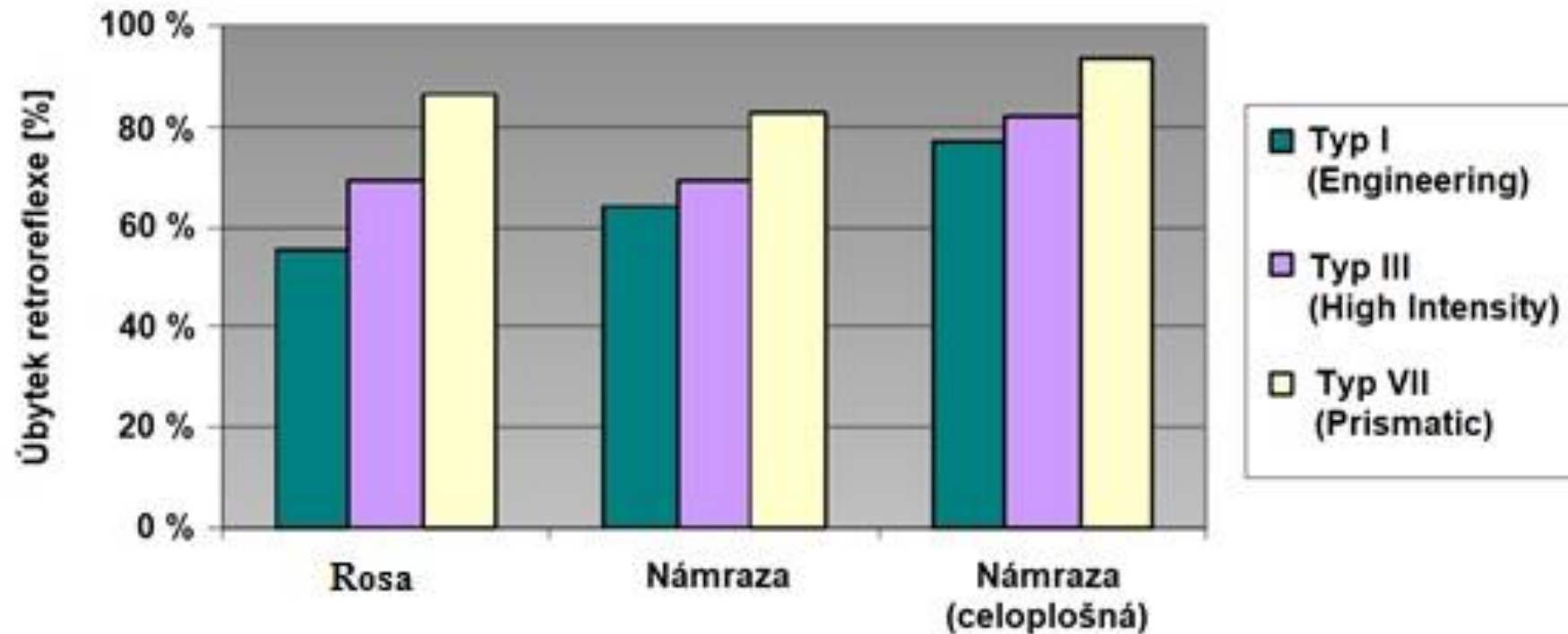
Čistota retroreflexního povrchu – Dopravní značky umístěné nízko nad vozovkou jsou často znečištěny sněhovou břečkou, prachovými a pylovými částicemi. Míru znečištění ovlivňuje zejména výška umístěné značky, neboť značky umístěné do 2 m jsou 1,5 -1,7 x více znečištěné než značky umístěné nad 2 m.

Vandalismus – výlučně způsoben lidmi

Faktory ovlivňující retroreflexi povrchu

Rosný bod, námraza a podobné vlivy

Faktory ovlivňující retroreflexi povrchu

Protirosná fólie – nad 0 °C (vlevo), pod 0 °C (vpravo)

Kombinace folií pro dopravní značení

Funkční životnost retroreflexních prvků

30 vzorků

3 světový výrobci 3M, AD, ORALITE

Vystaveno od 08/2017

Vzorky rozděleny na 6 polí o rozměru cca 0,1 m x 0,1 m

První měření bylo prováděno před expozicí – vertikálně i horizontálně

Před každým měřením byly povrchy očištěny

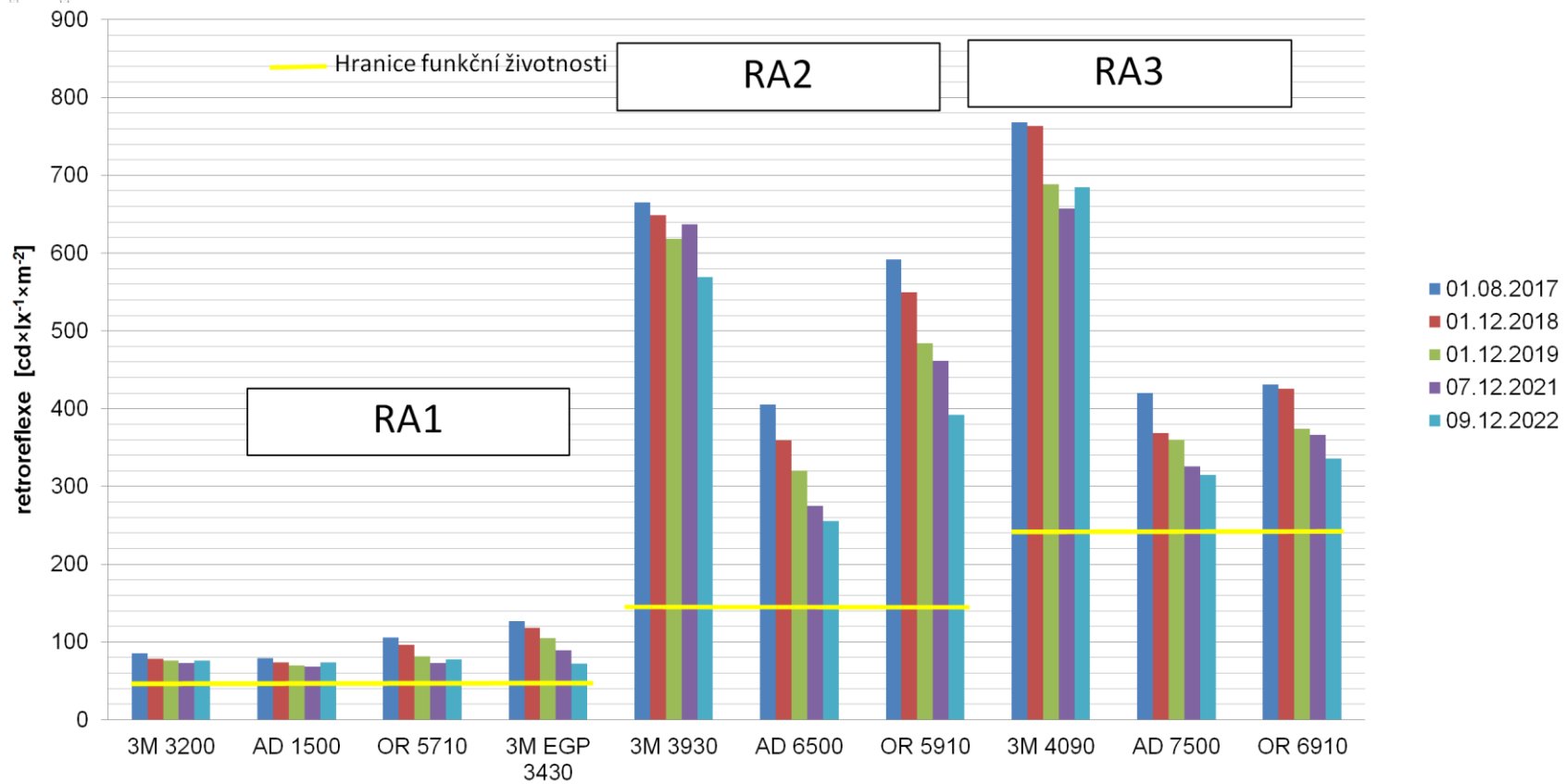
Měření prováděno pomocí měřiče retroreflexe ZENTHER 6060

Funkční životnost retroreflexních povrchů

Hodnoty součinitele retroreflexe při pozorovacím úhlu 20' a osvětlovacím úhlu 5° a 30° nesmí být nižší než **80 % příslušných hodnot požadovaných v ČSN EN 12899-1 čl. 4.1.1.4 pro fólie barvené ve hmotě**. Pro fólie barvené **sítotiskem nebo digitálním tiskem nesmí být součinitel retroreflexe nižší než 56 % příslušných hodnot** uvedených v ČSN EN 12899–1 čl. 4.1.1.4.

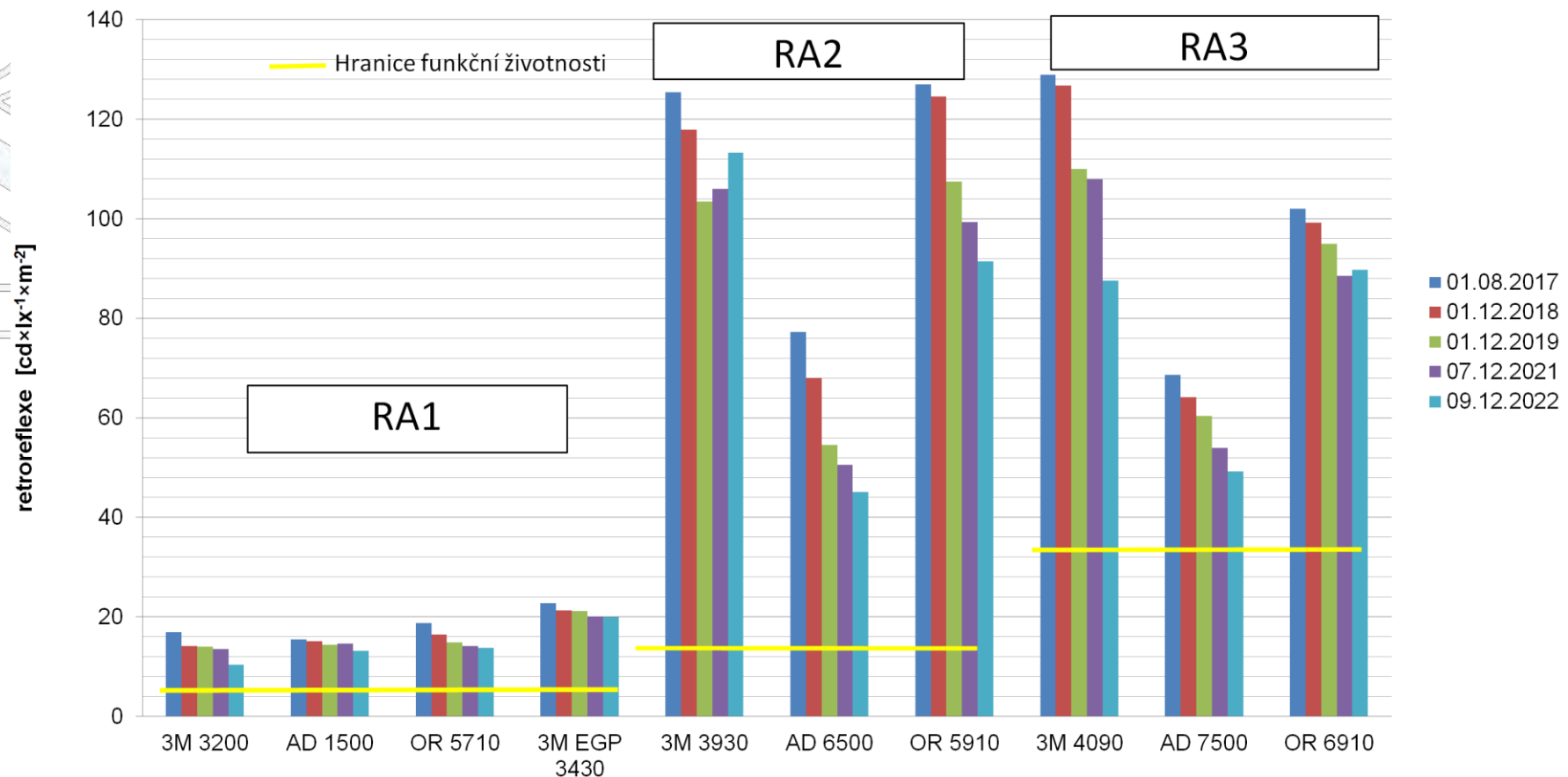
Výrobci zaručují, že během funkční životnosti (je zpravidla vyšší než záruka na celou značku) bude mít folie vlastnosti nejméně takové jaké určuje norma.

Funkční životnost retroreflexních povrchů

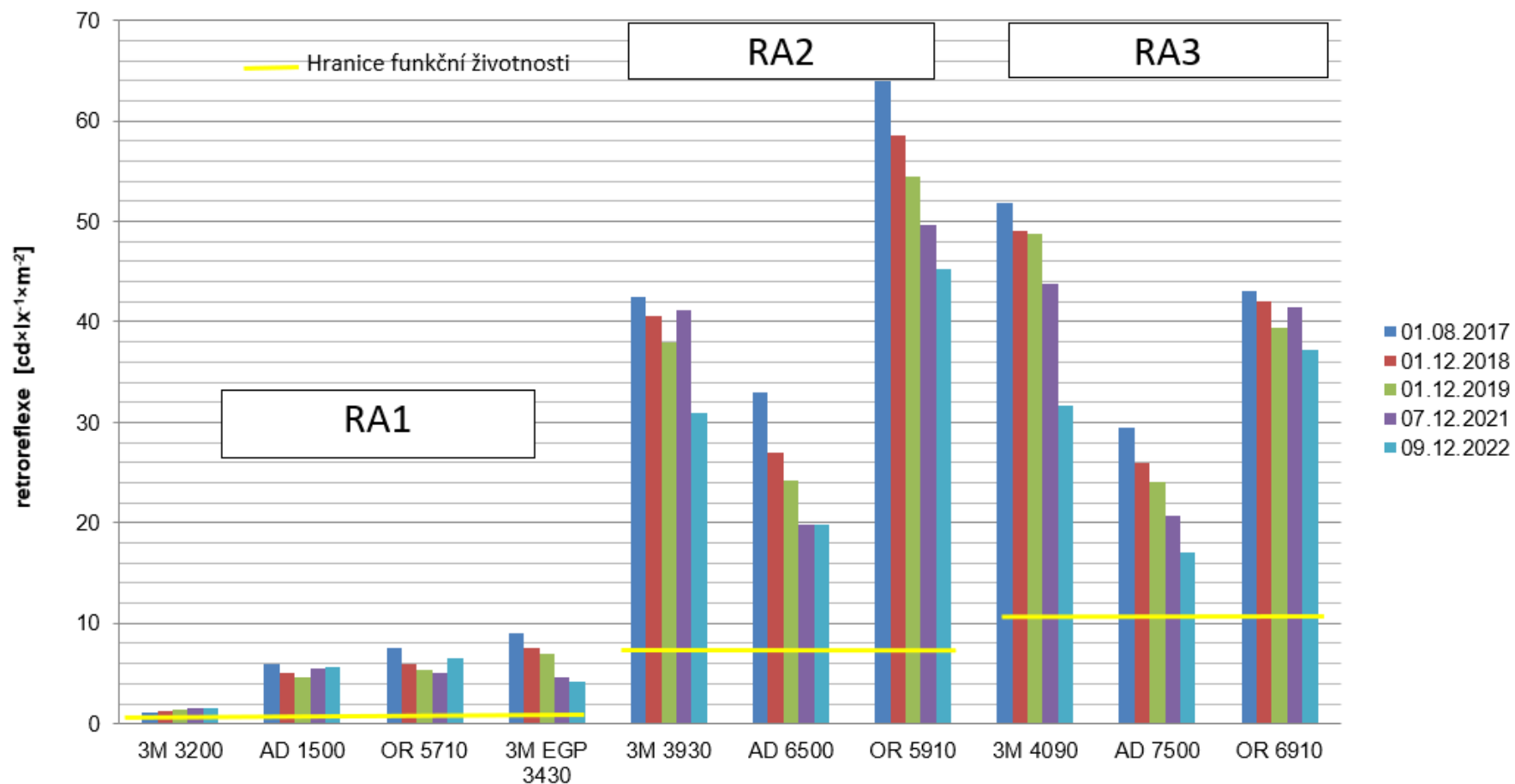
Bílá barva

Funkční životnost retroreflexních povrchů

Červená barva - sítotisk

Funkční životnost retroreflexních povrchů

Modrá barva - sítotisk

**Musíme to už
ukončit**

**Díky za
pozornost**

